

Josip Dobrača.

V staremu času so se poročili spodnje, zilske doline lepa polja, vsela sela razprostirala. Rodovitna zemlja je tam našim prebivalcem brez velicega truda in znoja vsega potrebnega obilno podarila. Nisi so bili najbogatiji vseh Slovinc, bogati in štimani na daleko in široko. Pa v sleči časa rad pozabi bog in svojih dolžnosti. Ljudi prebivalci zilske doline niso več pazili, odkod njih preseljeno življenje izvira. Hudo baje in pregledke so se čedalje bolj med njimi razprostirale. Dolgo priznavaš božjo milost slepemu razuzdanimu ljudstvu; vendar božja pravica ni mogla več gledati njih krivice in pregledke. Svetemu sedlu zahteva angelj krdobno ljudstvo, pokončiti. S planetečim mečem v desnici, mahne angelj po Dobraču od jutra do zapada, in južni del skalo vite planine se pogledne v stišnem glomu v svetice poljane, da pogledne ljudopolna sela, stanovališča bezbožnih krivčnikov. Polovica doline je posuta, žila v svojem teku zajezena. Kar skalo je ni zaslo, poplavlne jezero zajezjenih salov. Hudo baje so pokončani, raznovani. Se je ostala polovica doline. Tu spet mahne angelj s mečem po gori, ki od južne strani dolino objema, na stene. Vendar te se ne podere. Kakaj sedem stredo ga je podpiralo. Li stebi so bili svetniki cerkve, ki se »pri sedem studencih pravi.« Kako je bila ta polovica doline pogube steta. Gledati viditi, kako strašno raznov je bog krivice in pregledke, se seluje spet v požnost k svojemu stvarniku, ki dobro plačuje in hudo kaznuje. Ki tej priliki naj se še sledeča pripovedica uvesti:

Čedo pod Dobračem stoji na malom krtičku majhna cerkva s trani ali štirimi krticami. V kolik te cerkve je znano tedaj, ko se je Dobrač poročil, mlada deklica svoje očice poslala. Ko se zemlja stese, oboga pastirčica s očicami hitro o sedeto cerkvo gbeži. Selje se pred materjo božjo na kolena in zaupljivo govori k božji proučnici za steto. Kje glej čudeža! Nled podestuje in razvalin ostane cerkva okrajena pogube in deklica s svojo čedo ved stišne smrti lešena. Podoba na trani cerkve izrisana spričuje se čudo, ki se je tu dogodilo. Ludi se pravi da so stopnje deklice in očice še dan danes v kamnatem stiku (podu) viditi.